

1 of 1 DOCUMENT

NRC HANDELSBLAD
NRC Handelsblad

July 7, 2009

**Lang in de cel omdat je hier niet mag zijn;
Asielbeleid Jonge vreemdelingen lijden onder opsluiting in gevangenis
zonder dat ze iets verkeerd hebben gedaan****BYLINE:** Judith Spiegel**SECTION:** BINNENLAND; Blz. 02**LENGTH:** 945 woorden**DATELINE:** Amsterdam, 7 juli.**SAMENVATTING:**

Justitie opende gisteren een nieuwe afdeling voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Een verbetering, maar geen oplossing voor de detentie van 'onschuldige' jongeren.

VOLLEDIGE TEKST:

"Ik zat op afdeling A2. Tegenover ons was A1. Daar zaten de criminelen. Die hadden bijvoorbeeld iemand neergestoken. Zij mochten soms na een maand of drie, vier, naar huis. Terwijl wij, die niets hadden gedaan, in bewaring moesten blijven. Het was een hel."

De jongen, net 18, komt uit Pakistan. Om problemen met de Vreemdelingenpolitie te voorkomen wil hij anoniem blijven. Zijn vader is doodgeschoten, zegt hij, en andere familie heeft hij niet meer. Na een lange reis over land kwam hij via Frankrijk met de trein naar Nederland, waar hij hoopte verder te leren. Zo ver is het nooit gekomen. Bij station Roosendaal werd hij opgepakt. Op asiel hoefde hij niet te rekenen. Een paar dagen later zat hij als alleenstaande minderjarige vreemdeling (AMV) in de gevangenis in Zwaag. Voor een paar dagen, dacht hij. Het werden bijna negen maanden.

Hij is niet de enige. Vorig jaar zaten 160 jongeren als hij korte of lange tijd in detentiecentra, 10 meer dan in 2007. Gisteren opende de justitiële jeugdinrichting De Maasberg in Overloon een derde afdeling voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Nederland is volgens Carla van Os van Defence for Children het enige land in Europa dat minderjarige vreemdelingen opsluit die moeten worden uitgezet. Het is hiervoor herhaaldelijk op de vingers getikt. In maart van dit jaar nog door Thomas Hammarberg, de Europese mensenrechtencommissaris.

Van Os kan er zichtbaar boos om worden. "Het is een schande. Vrijheidsberoving is heel ingrijpend. Dat is voor iedereen zo, maar nog eens extra voor deze kwetsbare kinderen die geen strafbaar feit hebben gepleegd. Dat zou in dit

Lang in de cel omdat je hier niet mag zijn; Asielbeleid Jonge vreemdelingen lijden onder opsluiting in gevangenis zonder dat ze iets verkeerd hebben gedaan NRC Handelsblad July 7, 2009

land echt niet moeten kunnen."

De Pakistaanse jongen, klein, tanig, in trainingspak, heeft een boze blik in zijn snel heen en weer schietende zwarte ogen. "Met de dag werd ik hopelozener. Ik bleef maar denken, denken, denken. Waarom zit ik hier? Hoe lang gaat dit duren? Zal ik iemand iets aandoen? Of mezelf? Dat soort dingen. Op een gegeven moment bleef ik de hele dag in bed liggen. Toen hebben ze me nog naar een psychiater gestuurd, maar ik ben niet gek. Ik had gewoon niets te doen en was hopeloos."

Van Os vertelt dat binnen Europa vaak met ongeloof wordt gereageerd als men hoort dat Nederland minderjarige vreemdelingen opsluit. "Wij geven 'horror workshops' in Europa over de gang van zaken in Nederland."

Naast afschrikwekkend vindt ze het beleid niet effectief: "Voor zover ik kan achterhalen zijn 3 van de 160 jongeren die vorig jaar in detentie zaten teruggegaan naar hun herkomstland." Justitie hanteert andere cijfers; dat rekent bijvoorbeeld ook jongeren mee die zijn teruggestuurd naar het land waar ze de Europese Unie binnenkwamen.

Justitie weet dat detentie van minderjarige vreemdelingen moeilijk ligt. Minister Hirsch Ballin (CDA) zei eerder dat het "voor hun eigen bescherming" is. Detentie zou voorkomen dat AMV's worden misbruikt of in de illegaliteit verdwijnen. Van Os: "Ik vind dat een lastig verhaal. Na een tijdje worden de AMV's doorgaans vrijgelaten en staan ze net zo goed weer op straat."

Ook de Pakistaanse jongen werd van de ene op de andere dag 'geklinderd', op straat gegooid. "Heel bizar. Van het ene op het andere moment werd ik buiten het hek gezet. Daar is de weg, daar een winkel en daar een bushalte, zeiden ze. Ik kreeg een papier mee met daarop een adres in Amsterdam waar ik zou kunnen slapen."

Inmiddels is er wel iets veranderd. In december 2008 sloot staatssecretaris Albayrak (Integratie, PvdA) de jeugdafdeling van de gevangenis in Zwaag. De locatie bleek compleet ongeschikt voor het vasthouden van kinderen, stelde inspecteurs vast: "Onaanvaardbaar." In Zwaag zaten veel AMV's. De meesten zitten nu in Overloon.

Van Os: "Overloon is een grote verbetering. Ze doen daar vreselijk hun best. Maar het gaat om het principe dat deze jongeren niet opgesloten moeten worden. En dat zitten ze, ook in Overloon. Heb je daar een grote mond, dan moet je naar je kamer en gaat de deur op slot."

John Nijhuis, directeur van de Maasberg in Overloon, legt uit waarom er een derde afdeling bij is gekomen. "Een aantal AMV's is overgeplaatst uit andere inrichtingen, zodat ze in elk geval bij elkaar zitten. Zo kunnen we ze goede programma's aanbieden, en zijn ze zoveel mogelijk gescheiden van de strafrechtelijke kinderen."

Hij begrijpt dat kinderrechtenorganisaties het verre van ideaal vinden dat de AMV's opgesloten zitten. "Maar dat is niet aan mij. Dat is aan de politiek."

Is er voor die politiek een alternatief? Van Os: "Er moet fatsoenlijke opvang komen, geen detentie. En per jongere moet worden gekeken wat nodig is om een succesvolle terugkeer te regelen. Dat moet maatwerk zijn. Uitzetten lukt alleen als je de jongeren een perspectief biedt. Anders gaan ze niet."

En kinderen die gevaar lopen om bijvoorbeeld in handen te vallen van mensenhandelaars? "Net als bij Nederlandse kinderen moet de kinderrechtster toetsen of zo'n jongere in gesloten jeugdzorg moet worden opgevangen. Alleen dan zou een vorm van detentie te rechtvaardigen zijn."

Staatssecretaris Albayrak zou voor de zomer met nieuw beleid komen voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Dat is tot grote teleurstelling van organisaties als Defence for Children uitgesteld tot het najaar.

De Pakistaanse jongen slaapt nu bij een kennis in Haarlem, leeft op straat, van dag tot dag. Angst dat hij elk moment weer opgepakt kan worden, heeft hij niet. Bijna berustend: "Ik heb toch geen leven."

Lang in de cel omdat je hier niet mag zijn; Asielbeleid Jonge vreemdelingen lijden onder opsluiting in gevangenis zonder dat ze iets verkeerd hebben gedaan NRC Handelsblad July 7, 2009

Hij gaat thee zetten. Met veel suiker erin. "Lekker zoet."

LOAD-DATE: July 7, 2009

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

NOTES: 'Zonder perspectief gaan ze niet terug'; Defence for Children; Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) zijn jongeren onder de achttien jaar die buiten hun land van herkomst verblijven en niet begeleid worden door hun opvoeder(s). Ze zijn illegaal in Nederland omdat ze uitgeprocedeerd zijn als asielzoeker en geen verblijfsvergunning hebben gekregen. Of omdat ze nooit aan de asielprocedure zijn begonnen.; Een alleenstaande minderjarige komt in beginsel niet in aanmerking voor asiel. Alleen als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan, komt hij in aanmerking voor een tijdelijke verblijfsvergunning.; Een alleenstaande minderjarige asielzoeker mag tijdelijk blijven als hij niet voor zichzelf kan zorgen in het herkomstland en geschikte opvang er ontbreekt. Maar justitie oordeelt vaak dat er wel geschikte opvang is, of dat de betrokkene wel voor zichzelf kan zorgen. Daardoor moeten in de praktijk de meeste alleenstaande minderjarige asielzoekers terug naar hun land. In de tussentijd kunnen ze dan in detentie worden gezet, in afwachting van hun vertrek.

PUBLICATION-TYPE: Krant

Copyright 2009 PCM Uitgevers B.V.
All Rights Reserved